

УДК 930.253:[929+002.2](477)

Д. В. НЕСТЕРЧУК*

**ЛИСТИ ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА ДО ЮРІЯ МЕЖЕНКА
(1945–1963 рр.)**

Уперше публікуються дванадцять листів історика І. Крип'якевича до Ю. Меженка за 1945–1963 рр.

Ключові слова: лист; Шевченкіана; колекція; Іван Федоров; бібліографія.

Юрій Олексійович Меженко (справжнє Іванов-Меженко, 18.VI. 1892–24.XI.1969) – бібліограф, бібліотекознавець, літературознавець, колекціонер. Своєю діяльністю посів чільне місце серед будівничих української культури. Юрій Олексійович один з основоположників української бібліографії, бібліотечної справи, книгознавства, збирач унікальної колекції “Шевченкіани” близько 15 тисячі предметів, яку передав у дар Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України зберігає особовий фонд Юрія Меженка № 365, опис справ постійного зберігання № 1, 812 одиниць зберігання, крайні дати документів 1935–1965 рр. Документи Ю. Меженка передала до архіву-музею його дружина Скокан Катерина Єронимівна у 1970 та 1971 рр.

Основний склад документів фонду становлять листи Ю. Меженка до відомих діячів української культури і до нього. Публікація вище зазначених документів є пріоритетним завданням з популяризації творчої і біографічної спадщини Ю. Меженка. Так колишній директор ЦДАМЛМ України М. І. Крячок опублікував такий епістолярій фондоутворювача: листи М. Деркач до Ю. Меженка¹; листи М. Жука до Ю. Меженка².

Серед масиву епістолярної спадщини фондоутворювача зберігаються дванадцять листів відомого історика І. Крип'якевича³ до Ю. Меженка від 19 грудня 1945 по 4 травня 1963 рр.⁴, сім листів у рукописному варіанті і п'ять листів машинопису. Це листування свідчить про плідну творчу співпрацю двох діячів. Зі змісту листів постають питання: досліджень, розвідок, історіографічних екскурсів про першодрукаря Івана Федорова, щира допомога І. Крип'якевича в збиранні колекції “Шевченкіани” Ю. Меженка та деякі особисті і побутові моменти. Ймовірно, що листування Ю. Меженка з І. Крип'якевичем почалось

* *Нестерчук Дмитро Васильович* – головний спеціаліст відділу використання інформації документів ЦДАМЛМ України.

ще з другої половини 1920-х рр., коли його, як багатьох інших учених Львова, директор УНІКу (Український науковий інститут книгознавства) Ю. Меженко запрошував до співпраці з виданнями інституту, зокрема журналом “Бібліологічні вісті”. Тут І. Крип’якевич опублікував три книгознавчі розвідки: “Найстаріші папірні на Україні (XVI)” (1926, № 1), “Причинки до словника українських граверів” (1926, № 4), “До історії української гравюри XVII в.” (1927, № 1)⁵. На жаль, цей епістолярій не зберігся.

Післявоєнне листування розпочалося з повернення Юрія Олексійовича у 1945 р. на Україну з Ленінграда, де він працював головним бібліотекарем Державної публічної бібліотеки ім. М. Салтикова-Щедрина та викладачем історії російської бібліографії в Інституті культури. Повернувшись у 1945 р. до Києва, Ю. Меженко очолив Бібліотеку Академії наук України. Працюючи там, він передусім турбується про організацію видавничої справи цієї установи: засновує й редагує “Наукові записки” Бібліотеки Академії наук УРСР, в якому друкувалися різноманітні інформаційні матеріали про діяльність бібліотеки. У 1946 р. вийшло два його номери і в 1947 р. – один. Збірник був задуманий як відродження “Бібліологічних вістей”, котрі полишили помітний слід в історії розвитку українського книгознавства⁶.

І. Крип’якевич до “Наукових записок” за 1946 р. надіслав дві статті: “Чергові дослідження над діяльністю І. Федорова” і “Невикористане джерело до історії старої книги”⁷.

Свідченням співпраці І. Крип’якевича з “Науковими записками” є листи Ю. Меженка до І. Крип’якевича, починаючи з 1945 р., де він запрошував ученого до роботи з періодичним виданням Бібліотеки АН УРСР. Листи Ю. Меженка до І. Крип’якевича з 1945 р по 5. VII. 1963 р. були опубліковані у книзі бібліографа, літературознавця Марії Вальо “Листи Юрія Меженка до львів’ян” у 2002 р.⁸ Епістоли упоряднику книги були люб’язно надані покійним сином ученого Романом Івановичем з родинного архіву. Як згадував сам Роман Іванович: “Юрія Меженка з І. Крип’якевичем зв’язували довголітні наукові контакти і дружні взаємини. На жаль, з його листів в архіві батька збереглася лише незначна частка, всього чотирнадцять документів”⁹.

Листи І. Крип’якевича до Ю. Меженка з фондів архіву-музею можна поділити на умовні хронологічні періоди. Перший період – це лист І. Крип’якевича до Ю. Меженка за 19 грудня 1945 р.¹⁰, що стосується редакційних питань з публікування статті на сторінках “Наукових записок”. Період творчого заслання І. Крип’якевича зі Львова до Києва – 1946–1948 рр., представлений лише одним листом за 1947 р., коли І. Крип’якевич від’їхав до Львова у зв’язку з хворобою дружини¹¹. Третій період, починаючи від 1948 р. до 1963 р., представлено десятьма листами. У травні 1948 р. І. Крип’якевич повернувся до Львова на ро-

боту в Музей етнографії та художнього промислу, з 1953 р. він – директор Інституту суспільних наук АН УРСР у Львові. Ю. Меженко з лютого 1948 р. переїхав до Ленінграда, де перебував до 1960 р. Повернувся у Київ, працював в редакції УРЕ (1960–1962). Листування в цей період відбувалось між Львовом і Ленінградом, Львовом і Києвом.

Листи І. Крип'якевича до Ю. Меженка за 1945–1963 рр. є доповненням до наявної публікації листів Ю. Меженка до І. Крип'якевича¹² та повноцінно відтворює епістолярну спадщину двох видатних учених.

¹ *Крячок М. І.* Листи М.Д. Деркач до Ю. Меженка // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. – 1995. – № 3. – С. 80–91.

² *Крячок М. І.* Листи Михайла Жука до Юрія Меженка // Наука і культура України. – 1996. – № 29. – С. 232–238.

³ Крип'якевич Іван Петрович (1886–1967) – історик, археограф, організатор наукового життя, громадський і освітянський діяч.

⁴ ЦДАМЛІМ України, ф. 365, оп. 1, спр. 501.

⁵ М. Вальо. Листи Юрія Меженка до львів'ян. – Львів, 2002. – С. 310.

⁶ Юрій Олексійович Меженко (1892–1969): Матеріали до біографії / НАН України ЦНБ ім. В. Вернадського / Укладач Т.А. Ігнатова. – К., 1994. – С. 30–31.

⁷ М. Вальо. Листи Юрія Меженка до львів'ян. – Львів, 2002. – С. 310.

⁸ Там само. – С. 322.

⁹ Там само. – С. 29.

¹⁰ ЦДАМЛІМ України, ф. 365, оп. 1, спр. 501, арк. 1.

¹¹ Там само, ф. 365, оп. 1, спр. 501, арк. 2.

¹² М. Вальо. Листи Юрія Меженка до львів'ян. – Львів, 2002. – С. 322.

№ 1*

Директорові Бібліотеки АН Ю. Меженко

Посилаю, користуючись okazією, нашвидко складену статейку “Чергові досліді над діяльністю І. Федорова” – це доповідь на фєдорівському засіданні у Львові – використайте в записах.

Даю дозвіл на всякі редакційні зміни, також заміну заголовка, що не видається мені найкращим...

Стискаю руку

І. Крип'якевич

19.XII.45.

* Збережена стилістика і орфографія автора.

№ 2*Львів 17.VI. 1947**Високоповажний Юрію Олексійовичу !*

Занедужала мені розстроєм нервів дружина, яка доглядала розбитого паралічем сина, і я не можу повернутися до Києва; я подав про це заяву Інститутів історії і Президії АН. Дуже мені прикро, що через те зривається план роботи відділу стародруків – прошу взяти його в окрему опіку. Як підуть далі мої справи, я Вас повідомлю, як дістану рішення з Президії АН.

Міцно стискаю руку
І. Крип'якевич

№ 3*Львів 30 грудня 1948**Дорогий Юрій Олексієвич !*

З новим роком посилаю Вам сердечне привітання і побажання міцного здоров'я і сили до роботи ! І при цій нагоді підношу подаруночок: програмки із шевченківського свята у Володимирі - Волинському 1917 р. в часі австрійської окупації – нехай звеселиться ними Ваше колекторське серце !

Я працюю тепер в Етнографічному Музеї у Львові – переключився на нову спеціальність. Олена Іванівна¹ деякий час була без роботи, тепер примістилася у Природознавчому музеї. Як бачите, стаємо музейними цінностями. Що у Вас доброго, які тепер у Вас роботи і плани ?

Мої сини вітають Вас з празником і пригадують Вам з своїми філателістичними зацікавленнями.

Дуже щиро вітаю Вас і міцно стискаю руку.
Передайте мій низький поклін Дружині.

¹ Крип'якевич Олена Іванівна – дружина І. Крип'якевича.

№ 4*І. Крип'якевич Львів, 30 січня 1949 р.**Шановний і Дорогий Юрій Олексієвичу !*

Обидва Ваші листи я дістав. Тішуся, що Ви здорові і задоволені роботою – я дуже цікавлюся Вашими бібліографічними дослідженнями і рад побачити Ваші видання, якщо вони вже покажуться у світ.

Проектом збірника Івана Федорова я захоплений. Знаєте, що я вже здавна цікавлюсь першим друкарем і дещо про нього писав, дещо проектував – але тепер відкривається можливість видати справді великий збірник. Передаю для Вас і Віктора Васильовича¹ тимчасовий нарис плану: можна ще його інакше розкласти і доповнити; але головне мабуть там є. Будьте ласкаві передати Ваші міркування. Що до моєї участі, то передбачаю таке:

1) Можу зредагувати архівні документи про І. Ф. велика більшість їх у Львові, вони були вже публіковані /за невеликими виїмками/, але в недоступних тепер виданнях – треба їх перевірити з актовими книгами, і дати до оригіналів в латинській, важкуватій мові, переклади, щоб ширший гурт дослідників міг ними користуватися. Посилаю список для орієнтації. Але треба б, щоб хтось у Москві /Зернова, чи хто інший/ перевірили, чи в московських архівах не можна ще чого знайти. Так само у Вільні, в історичний архів, треба посадити когось на розшуки – звіттам нічого ще не публіковано. Може і в київських актових ще що знайдеться, міг би пошукати М.М. Ткаченко¹².

2) З 1940 р. я маю написану роботу “І. Ф. у Львові” – могла б увійти у біографію І. Ф.

3) можу дати статейки про помішників і учнів І. Ф., і про намогильну плиту – її історію.

Що до інших авторів, то бібліографію федорівських друків і дослідження самих друків, очевидно, єдиний може скласти С. І. Маслов³. Він міг би притягнути до роботи і М. З. Суслопарова⁴, який в 1948 р. вже мав дещо готове про перші друки /по тематиці Зернової/. Дуже інтересно було б перевірити всі екземпляри федорівських друків по різних бібліотеках – можуть знайтися невідомі варіанти. Тут у Львові є два спеціалісти по стародруках І. С. Свенціцький⁵ і А. Генсьорський⁶ – може вони дали б які причинки. Треба зацікавити кого з бібліографів Білорусії /Заблудів⁷/, а певно візьмуть участь російські бібліознавці. Це було б інтересна співпраця дослідників трьох братніх народів в пам'ять друкаря, що працював для трьох народів !

Чекаю Ваших зауважень.

Посилаю Вам деякі шевченкіани і далі буду стежити за ними. Мої сини дякують за марки і пришлють свої дезидерати, також до букіністів. Бібліотека В. Лесевича⁸ є в бібліотеці НТШ, але на жаль [ілюстр. Есп.] в ній немає – буду ще шукати, але з малою надією.

Думаю, що тепер вже будемо у зв'язках, то напишу, якщо знайдеться.

Дуже сердечно вітаю і міцно стискаю Вашу руку, вітайте від мене Вашу Шановану Дружину /як звичайно, як галичанин забув ім'я і по батькові !/

Ваш І. Крип'якевич

¹ Данилевський Віктор Васильович (1899–1960) – вчений, спеціаліст з історії техніки. З 1948 р. – академік АН УРСР. І. Крип'якевич звертався до нього з пропозицією видання збірника документів і матеріалів, присвячених першодрукарю І. Федорову.

² Ткаченко Микола (1893–1965) – історик, шевченкознавець, співробітник ВУАН і АН УРСР, дослідник соціально-економічної історії України.

³ Маслов Сергій Іванович (1880–1957) – вчений-книгознавець, археограф, історик української літератури і культури, член-кор. АН УРСР з 1939 р.

⁴ Суслопаров Микола Захарович (1901–1974) – історик, мовознавець, бібліограф.

⁵ Свенціцький Іларіон Семенович (1876–1956) – філолог, мистецтвознавець, організатор і керівник Національного музею у Львові.

⁶ Генсьорський Антін Іванович (1890–1970) – мовознавець, співробітник наукової бібліотеки Руського народного інституту “Народний дім” у Львові (з 1940 р. – Наукова бібліотека АН УРСР), викладач Львівського університету.

⁷ Заблудів – місто на півн. Підляшші. Тут у 1567–68 рр. на кошти гетьмана Г. Хоткевича була заснована друкарня, в якій І. Федоров і П. Мстиславець видрукували Заблудівське євангеліє 1568–1569 та Псалтир із Часословом 1570 р.

⁸ Лесевич Володимир (1837–1905) – філософ і громадський діяч, дійсний член НТШ.

№ 5

Львів, 9 лютого 1949 р.

Дорогий Юрій Олексієвичу !

Почав я досліджувати справу могили і намогильної плити Івана Федорова, але у Львові немає деяких важливих видань і тому прошу Вас мені допомогти:

1) В 1822 р. був у Львові П. И. Кеппен¹ і описав плиту в “Путевьих записках 1821 и 1822 г.”, які мають бути не були публіковані; рукопис в 1900 рр. був власністю його сина Ф. П. Кеппена, директора природознавчого відділу Імп. Публ. Бібліотеки /пише про це І. Свенціцький, Материали по ист. возрождению Карпатской Руси, львів 1906, с. 11, 128, і Ф. П. Кеппен, СПб. 1911, с. 46, 55, 58/. Де тепер цей рукопис, чи не в бібліотеці ім. Леніна ? Він для нас дуже важливий, бо Кеппен описав місце, де була плита і зробив її рисунок. Якщо цей рукопис віднайдеться, необхідно потреба скопіювати відповідне місце, або ще краще, сфотографувати разом з рисунком плити. Прохання до Вас доручити комусь це перевірити !

2) Немає у Львові Вестника Европы 1822 р. № 123, ч. 11–14, з статтею Калайдовича К.², Записка об Иване Федорове, який використав опис Кеппена і дав його рисунок плити. Також необхідно зробити фото рисунку і копію статті.

3). А. Глаголев³, Записки русского путешественника, СПб. 1837, 2 вид. СПб. 1845 також з автопсії описав плиту – знову потрібна копія, бо тут у Львові цього видання не маємо.

4) Булгаков⁴, Иллюстр. История книгопечатания 1889 с. 238 дає якийсь відменний варіант плити – також у Львові нема.

5) Треба б зробити фото із реконструкції плити, яку виконано 1875 р. з дорученням гр. А. С. Уварова⁵, яка була або і сьогодні ще є в “Книгохранительной палате”, в будинку “Печатного двора” в Москві – може у Вас є які зв’язки з цим музеєм.

Я маю відомості про чотири рисунки фєдорівської плити :

I. зроблений Гринивецьким⁶ 1817 р. і публікований у варшавських “Клогах” 1884.

II. Кеппена, публ. у Вестнике Европы 1822 р.

III. Уварова реконструкцію 1875 р.

IV. невідомого походження у Булгакова.

Ми у Львові можемо добути тільки № I, інших немає. Але необхідно всі ті варіанти разом зібрати для майбутнього Федорівського збірника, для Інститутів історії техніки Віктора Васильовича і для проектного фєдорівського музею у Львові. Я роблю дальші розшуки, може доведеться відшукати які варіанти. Вас, Юрій Олексієвичу, прошу допомогти у цих, для всіх нас важливих, пошукуваннях, – може хто-небудь із книголюбів у Ленінграді або Москві має ще які відомості? Прошу Вас не відмовити Вашої допомоги, щоб ми могли дати у проектованому виданні якнайбільше нового.

Ви, очевидно, вже дістали мого другого листа – я чекаю рішень Ваших проєктів федорівських видань.

Посилаю маленьке Шевченкіанум. Був десь в газетах /Рад. Україна ?/ лист учасників вечора в Орську до ЦК КП/б/У, але мені пропав зпід рук – може ще віднайду.

Міцно стискаю Вашу руку

І. Крип'якевич

¹ Кеппен Петро Іванович (1793–1864) – учений у галузі статистики. У 1822 р. під час подорожі в Західну Європу відвідав Львів. Свої враження описав у “Путевых записках”.

² Калайдович Костянтин Федорович (1792–1832) – історик, археограф, член-кор. Петербурзької Академії наук (1825). Опублікував статтю про І. Федорова на основі відомостей про його діяльність у Львові із “Путевых записок” П. Кеппена 1822 р.

³ Глаголев Андрій Гаврилович (?–1844) – учений, мандрівник. Працював у Міністерстві закордонних справ Росії. Автор праці “Записки русского путешественника с 1823 по 1827 р.”.

⁴ Булгаков Федор Іліч (1852–1908) – журналіст, автор мистецтвознавчих праць, видавець, член товариства любителів древнього письма.

⁵ Уваров Олексій (1828–1884) – граф, археолог, займався розкопками Херсонесу, Ольвії та багатьох могил на Україні.

⁶ Гриневецький Модест-Михайло (1758–1823) – церковний діяч, протоігумен Василянського чину, професор і ректор Львівського університету.

№ 6

Львів, 22. III. 1949

Дорогий Юрій Олексієвичу !

Одержав Вашого листа з 26. II., але мав багато роботи і припізнівся з відповіддю – пробачте! Не згадуєте, чи одержали Шевченкіану: одне видання Кобзаря /не пригадую вже чи з 1942 чи 44 р./, і пару меморіальних марок з Шевченком? Тепер посилаю знову дещо до Вашої збірки – збираю також нові принагідні згадки.

Одночасно пишу до Віктора Васильовича пару слів про наші плани. Видання матеріалів про Федорова стало у Львові дуже актуальне, бо святкували ми ювілей 375-річчя першої книги на Україні і багато людей цікавиться цією тематикою. На вченій раді львівського Історичного архіву один історик вже навіть виступив з пропозицією, публікувати всі федорівські джерела – але поки що нічого не вирішено. Все таки є небезпека, що хто-небудь візьметься за справу і поспе наш план, бо ж ніхто не зможе поставити справи так широко, як Віктор Васильович! Про це я і пишу до В.В. – треба рішитися і не відкладати на довгий термін.

Відповідаю на Ваші запити. Львівські федорівські матеріали латинською мовою /тільки декілька українською/ отже треба їх дати і в оригіналі, і в пере-

кладі. Білоруських бібліофілів також не знаю, може Сергій Іванович має які відомості, або треба написати до білоруської АН.

Дякую за Вашу обітницю відшукати матеріали про Федорова, яких у Львові немає – тільки Вестник Європи 1822 вже не потрібний, ми його віднайшли.

Сердечно Вас вітаю і стискаю руку – нераз згадую спільну працю з Вами в Києві! Низький поклін Ользі Олександрівній¹.

¹ Ольга Олександрівна Гоот – дружина Ю. Меженка.

№ 7

*І. Крип'якевич
одержав 23. V. 49*

Дорогий Юрій Олексієвичу !

До Ленінграду їде мій добрий знайомий Д. Фіголь²⁹ – будьте ласкаві допомогти йому інформаціями. Передаю Шевченкіана.

Міцно стискаю руку І. Крип'якевич

Якщо були б труднощі з нічлігом, допоможіть, б. л.

²⁹ Фіголь Данило (1907–1967) – музеєзнавець, етнограф, співробітник Етнографічного музею АН УРСР у Львові.

№ 8

Львів 7.XI.1949

Шановний і Дорогий Юрій Олексієвичу !

Знову припинилося листування між нами – з моєї вини, бо я не відповів на останнього Вашого листа. Було багато роботи з новою експозицією в музеї і всякі дрібні клопоти, відкладав я листа і так минуло багато часу.

Але я все маю Вас у пам'яті і мило згадую нашу спільну роботу в Києві – добрі були часи, тепер бібліотека пішла іншими шляхами, з новими людьми. Що я про Вас часто згадую, побачите з цього, що постійно збираю вирізки з газет для Вас і тепер посилаю, що маю під рукою.

В конверті посилаю фото інтересної пам'ятки – це різьба в глині Михайла Парашука¹, колись відомого різьбаря, який деякий час жив в Галичині і робив погруддя Шевченка, Франка, Лисенка, Грушевського і він зробив у глині “плакет” з портретом Шевченка, який випалено у керамічному заводі Івана Левинського² у Львові. Може ви про це чули? Було зроблено мабуть тільки 10 екземплярів і тепер це рідкість. Один громадянин у Львові бажає продати у Львові такий плакет, але ставить високу ціну – 2000 карб. Якщо Ви мали б охоту це купити, то можна поторгуватися. Він вислав свою офорту Шевченківському музеєві в Києві. Це гарна різьба і в оригіналі виглядає краще, як у фото. Напишіть мені, як що це для Вас інтересне.

Що у Вас доброго чувати, – як Ваше здоров'я, над чим працюєте? Дуже мені інтересно про Вашу роботу дізнатися детально.

Чи продовжуєте бібліографію по історії техніки? Чи маєте зв'язок з Віктором Васильовичем – вітайте його від мене і перекажіть, що всі документи про діяльність Ів. Федорова у Львові вже сфотографовані, але фотограф не зміг ще зробити копій, бо Академія Наук завантажила його роботами для десятиріччя возз'єднання України. Ми у Львові чекаємо дуже на здійснення заповідника Федорова, – тоді може будемо систематично вести досліди над першим друкарем.

Чи може повелосся Вам знайти рукописи “Путевые записки” Кеппена, про які я Вам писав давніше – з даними про плиту Федорова?

Сердечно стискаю Вашу руку, прошу передати мій поклін Ользі Олександрівній. З щирим привітанням.

І. Крип'якевич

Мої сини кланяються Вам – чи цікавитесь ще філателією.

¹ Парашук Михайло (1878–1963) – український скульптор, громадський діяч. З 1924 р. емігрував у Болгарію.

² Левинський Іван (1851–1919) – архітектор, професор Львівської Політехніки, промисловець і засновник ряду підприємств на Галичині, громадський діяч.

№ 9

18. I. 1951

Вельмишановний і дорогий Юрій Олексієвичу!

З різних причин я довгий час не писав до Вас – але ще пам'ятаю Вас і згадую, то як доказ посилаю деякі Шевченкіани.

Передавець листа розкаже Вам про нас.

Сердечно тисну Вашу руку

І. Крип'якевич

№ 10

Львів, 19.V.1955

Вельмишановний і Дорогий

Юрій Олексієвичу !

Користуючи з нагоди, посилаю Вам деякі Шевченкіана.

Бувайте ласкаві, допоможіть передавцеві листа Івану Михайловичу Мешко¹ у літературно-бібліотечних справах.

Міцно тисну руку, бажаю здоров'я.

Ів. Крип'якевич

¹ Мешко Іван Михайлович (р.н. 1925) – економіст, науковий співробітник Інституту суспільних наук АН УРСР. Будучи у науковому відрядженні у Ленінграді, передав від І. Крип'якевича Ю. Меженкові посилку з матеріалами для шевченківської колекції.

№ 11

Львів, 30 грудня 1955

Вельмишановний Юрій Олексійовичу !

З новим роком прошу прийняти сердечні побажання здоров'я сил до праці та всяких успіхів! Як живете, над чим працюєте?

Посилаю Вам дрібні Шевченкіана.

При цій нагоді моє прохання до Вас. Я почав наново комплектувати мою збірку екслібрисів. З літератури знаю, що у Вас були два екслібриси – може і більше? – дуже приємно було б мені їх від Вас одержати.

Чи може і Ви також, серед інших бібліофільських пристрастей, збирали також екслібриси? Може є у Вас дублети? Буду Вам Вдячний за них.

Прошу поінформувати мене, чи існує ще ленінградське “Общество экслибристов”, – а якщо не існує, чи і де можна добути його “Летопись” та інші публікації? Чи є в Ленінграді які збирачі екслібрисів і які їх адреси?

Чи є у Вас Шевченкові “Гайдамаки”, видання в Іркутську, 1939 р. – можу для Вас добути.

Щиро тисну руку, чекаючи відповіді.

Глибокий поклін Дружині.

Ів. Крип'якевич

№ 12

Львів, 4.V.1963

Вельмишановний Юрій Олексієвичу!

Посилаю закордонну кованку про Шевченка – може Вам невідома.

З травнем бажаю здоров'я та творчих успіхів

Щиро поважаючи

І. Крип'якевич

Впервые публикуются двенадцать писем историка И. Крипякевича к Ю. Меженку за 1945–1963 гг.

Ключевые слова: письмо; Шевченкіана; колекція; Іван Федоров; бібліографія.

Twelve letters of 1945–1963 of the historian I. Krypyakevych to Y. Mezhenko are published for the first time.

Key words: the letter; Shevchenkiana; the collection; Ivan Fedorov; the bibliography.